

Αξιολόγηση Εφαρμογής & Επιπτώσεων

**Αξιολόγηση των Κέντρων Κοινότητας - one stop shops
ευπαθών ομάδων και Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας
Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), στο ΕΠ «Πελοπόννησος»**

Ηλεκτρονικός σύνδεσμος στο πλήρες κείμενο της αξιολόγησης: <https://www.eydpelop.gr/2014-2020/e-p-peloponnisos-2014-2020/plesio-diachirisis/axiologisi-programmaton/>

Στοιχεία επικοινωνίας για πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση: +30 2713 601 349, ktourlouki@mou.gr

[Μάιος, 2023]

1. Σύνοψη

Σκοπός της μελέτης ήταν, η αξιολόγηση των Κέντρων Κοινότητας συμπεριλαμβανομένης και της Επιτελικής Δομής, η οποία συντονίζει την λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας, καθώς και η αξιολόγηση των Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ). Αυτά τα δύο είδη δομών αντιμετώπισης της φτώχειας συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, στο πλαίσιο του ΕΠ "Πελοπόννησος" 2014-2020, ώστε να διερευνηθεί η συμβολή τους στους αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους του ΠΕΠ. Καθώς η συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ αυτών των δομών έχει ήδη διαρκέσει 3 έτη, αξιολογήθηκαν προκειμένου να εξεταστεί και η δυνατότητα ανασχεδιασμού τους για το υπόλοιπο της προγραμματικής περιόδου.

Βασικοί **στόχοι** της εν λόγω αξιολόγησης ήταν η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των παρεμβάσεων, με έλεγχο επίτευξης των αναμενόμενων αποτελεσμάτων και ο εντοπισμός τυχόν παραγόντων που επηρέασαν ενδεχομένως την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά τους. Η εν λόγω μελέτη ακολούθησε το κοινό πλαίσιο των προδιαγραφών (για την αξιολόγηση αντίστοιχων δομών σε όλα τα ΠΕΠ), όπως αυτές εκπονήθηκαν από την ΕΥΣΕΚΤ, σε συνεργασία με εξωτερικό συνεργάτη.

Τα **αντικείμενα/περιεχόμενα** της αξιολόγησης εκτείνοντο σε όλες τις φάσεις σχεδιασμού των παρεμβάσεων (σχεδιασμός, εξειδίκευση παρεμβάσεων, προσκλήσεις υποβολής προτάσεων) και καλύπτει τη σύνδεση / συνάφεια των παρεμβάσεων με τις εθνικές, αλλά και τις περιφερειακές ανάγκες / προτεραιότητες.

Επίσης, εξετάσθηκε η αλληλουχία και σύνδεση των αναγκών που είχαν εντοπισθεί, με τις επιλεχθείσες Επενδυτικές Προτεραιότητες και τους Ειδικούς Στόχους που υπηρετούν οι αξιολογούμενες παρεμβάσεις, καθώς και ο βαθμός επίτευξης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων τους όπως και ο βαθμός συμβολής των εκροών και αποτελεσμάτων αυτών των παρεμβάσεων στους αντίστοιχους στόχους του ΠΕΠ. Επίσης αξιολογήθηκε ο βαθμός κάλυψης αναγκών και ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες, όπως είχαν αρχικά καθοριστεί, καθώς και η αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων και μηχανισμών παρακολούθησης των παρεμβάσεων.

Παράλληλα, εξετάσθηκε η αποτελεσματικότητα υλοποίησης των παρεμβάσεων σε σχέση με το κόστος, δηλαδή το κατά πόσο οι πόροι για την λειτουργία των Κοινωνικών Δομών μετατράπηκαν με οικονομικό τρόπο σε εκροές και αποτελέσματα.

Τέλος, εξετάσθηκε η προστιθέμενη αξία που δημιουργείται από αυτή την παρέμβαση του ΕΚΤ στον τομέα προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων.

Για την διενέργεια της αξιολόγησης ακολουθήθηκε η παρακάτω **μέθοδος**.

- Δευτερογενής ανάλυση στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων
- Πρωτογενής ποσοτική έρευνα, με χρήση ερωτηματολογίων
- Ποιοτική ανάλυση, με ομάδες εστίασης (focus groups), μέσω δομημένων συνεντεύξεων.

2. Πλαίσιο και Σχεδιασμός Αξιολόγησης

2.1 Περιγραφή

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση αποσκοπούσε στην διερεύνηση της συμβολής των Κέντρων Κοινότητας και των ΚΗΦΗ στους αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 9ii και 9iv του ΠΕΠ Πελοποννήσου 2014-2020, τόσο σύμφωνα με τον σχεδιασμό τους, όσο και από την λειτουργία τους μέχρι και το 2021.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης αποτιμήθηκε η πορεία υλοποίησης των συγκεκριμένων Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου στο πλαίσιο του ΕΠ "Πελοπόννησος" και εκτιμήθηκε η προοπτική λειτουργίας τους μέχρι το τέλος της περιόδου, σε σχέση με τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους και τα προβλεπόμενα κόστη υλοποίησης των συγκεκριμένων έργων. Περαιτέρω, εκτιμήθηκε η επικαιρότητα σχεδιασμού τους σε σχέση με τις ανάγκες των δυνητικά ωφελούμενων, όπως αυτές διαμορφώθηκαν στο πλαίσιο του εξωτερικού περιβάλλοντος λειτουργίας αυτών των δομών.

Πιο συγκεκριμένα τα αντικείμενα της αξιολόγησης, πολύ συνοπτικά ήταν τα εξής:

- α) Κατ'αρχάς εξετάστηκε η συνέπεια/καταλληλότητα του σχεδιασμού των παρεμβάσεων, προκειμένου να επιτευχθούν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και να καλυφθούν οι βασικές ανάγκες / προκλήσεις της Περιφέρειας, που αναδείχτηκαν από την ανάλυση η οποία υποστήριξε τον προγραμματικό σχεδιασμό και το σχεδιασμό εφαρμογής των αξιολογούμενων παρεμβάσεων.
- β) Στο πλαίσιο εξέτασης της επίτευξης των ποσοτικών και ποιοτικών στόχων των Δομών, εντοπίστηκαν και αναλύθηκαν τυχόν προβλήματα κατά την λειτουργία των Δομών, τα οποία επηρέασαν την αποτελεσματικότητα λειτουργίας τους και αναζητήθηκαν τα αντίστοιχα αίτια, προκειμένου να αναληφθούν τυχόν διορθωτικές ενέργειες, καθώς και προτάσεις για τις μελλοντικές αντίστοιχες παρεμβάσεις. Παράλληλα εκτιμήθηκε ο βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί με ορίζοντα τη λήξη της Προγραμματικής Περιόδου.

- γ) Όσον αφορά στην αξιολόγηση της αποδοτικότητας, εξετάσθηκαν και οι τυχόν αποκλίσεις του μοναδιαίου κόστους των αξιολογούμενων παρεμβάσεων σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό τους και διερευνήθηκαν οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν την αποδοτική εφαρμογή των παρεμβάσεων, έτσι ώστε να διερευνηθεί ο βαθμός επάρκειας των διαθέσιμων πόρων για την αποτελεσματική λειτουργία των Δομών.
- δ) Για την εξέταση της προστιθέμενης αξίας, η οποία αφορά στην αλλαγή του αποτελέσματος που μπορεί με αξιόπιστο τρόπο να αποδοθεί στη λειτουργία των Κοινωνικών Δομών, διερευνήθηκαν οι αλλαγές ως προς τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης (οικονομική στήριξη, κάλυψη αναγκών σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες), των όρων πρόσβασης σε άλλες κοινωνικές υπηρεσίες (φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης μη αυτοεξυπηρετούμενων ατόμων, υγείας, εκπαίδευσης, πολιτισμού και συνολικά στην αλλαγή στάσης των ωφελούμενων σε σχέση με τις καθημερινές τους δραστηριότητες), καθώς και σε υπηρεσίες στους τομείς της απασχόλησης.
- ε) Τέλος, η αξιολόγηση εστίασε στη διερεύνηση: α) του βαθμού βελτίωσης / διεύρυνσης των παρεχόμενων από τις Δομές υπηρεσιών, σε σχέση με αντίστοιχες δράσεις της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου, β) της αποτελεσματικότερης λειτουργίας της δικτύωσης και της συνεργασίας των Δομών, καθώς και γ) της αύξησης του βαθμού ικανοποίησης των ωφελούμενων από τη λειτουργία των Δομών.

2.2 Κριτήρια Αξιολόγησης

- Συνάφεια και συνοχή (ανά Κατηγορία Δράσης, Επενδυτική Προτεραιότητα, Ειδικό Στόχο)
- Αποτελεσματικότητα (ανά Πράξη, Κατηγορία Δράσης, Επενδυτική Προτεραιότητα, Ειδικό Στόχο)
- Αποδοτικότητα (ανά Δομή, Κατηγορία Μεγέθους Δομής, Είδος Δομής και Κατηγορία Μεγέθους)
- Προστιθέμενη αξία (ανά Κατηγορία Δομής)

2.3 Ερωτήματα Αξιολόγησης

Κύρια αξιολογητικά ερωτήματα, ανά κριτήριο αξιολόγησης:

α) Συνάφεια και Συνοχή

- Ποιους στόχους των ισχυουσών Εθνικών Στρατηγικών υπηρετούν οι παρεμβάσεις;

- Ποιους στόχους των Περιφερειακών Στρατηγικών υπηρετούν οι παρεμβάσεις;
- Ποιος ο βαθμός συνάφειας & συνοχής της λογικής των παρεμβάσεων;

β) Αποτελεσματικότητα

- Πώς αξιολογείται η πρόοδος υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου των παρεμβάσεων;
- Σε ποιο βαθμό είχαν επιτευχθεί, έως την διενέργεια της αξιολόγησης, οι στόχοι που είχαν τεθεί ως προς τις εκροές;
- Σε ποιο βαθμό είχαν επιτευχθεί οι στόχοι που είχαν τεθεί ως προς τα αποτελέσματα;
- Ποια είναι η εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των στόχων του ΠΕΠ στο τέλος της Προγραμματικής Περιόδου;
- Υλοποιούνται οι αξιολογούμενες παρεμβάσεις σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό αναφορικά με τις κατηγορίες ωφελούμενων και τις παρεχόμενες υπηρεσίες;
- Πώς αξιολογείται η καταλληλότητα, επάρκεια και αποτελεσματικότητα των συστημάτων και μηχανισμών παρακολούθησης των αξιολογούμενων παρεμβάσεων;
- Ποιοι παράγοντες ευνοούν και ποιοι εμποδίζουν την αποτελεσματικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων με βάση την έως τώρα πορεία υλοποίησής τους;

γ) Αποδοτικότητα

- Πώς αξιολογείται η αποδοτικότητα των παρεμβάσεων; Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις υλοποιούνται κατά τρόπο αποτελεσματικό σε σχέση με το κόστος;
- Πώς διαφοροποιήθηκε το μοναδιαίο κόστος / αποδοτικότητα των αξιολογούμενων παρεμβάσεων σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό τους;

δ) Προστιθέμενη Αξία

- Ποια είναι η προστιθέμενη αξία των αξιολογούμενων παρεμβάσεων στην υφιστάμενη εθνική κοινωνική πολιτική, η οποία δεν θα είχε επιτευχθεί χωρίς τη χρηματοδότηση του ΕΚΤ

3. Κύρια Ευρήματα

3.1 Από την ανάλυση των στοιχείων υλοποίησης, στο σύνολο της χώρας, προέκυψαν τα παρακάτω κύρια ευρήματα.

- α) Οι υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται περισσότερο από τα στελέχη των Κέντρων Κοινότητας, είναι ο Πυλώνας Α: Υποδοχή – Ενημέρωση – Υποστήριξη των Πολιτών και ο Πυλώνας Γ: Παροχή Υπηρεσιών για την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και τη διασφάλιση της Κοινωνικής Ένταξης των ωφελουμένων, ενώ λιγότερος χρόνος αφιερώνεται σύμφωνα με τις απαντήσεις των Συντονιστών των ΚΚ στον Πυλώνα Υπηρεσιών Β. Παρόλα αυτά, η πλειονότητα των Συντονιστών αποκρίθηκε πως δεν είχε δοθεί έμφαση στην ενεργοποίηση του Πυλώνα Γ, ενώ όποιες δράσεις σημειώνονται βρίσκονταν στο πλαίσιο της υποχρεωτικότητας και δεν αποτελούσαν αυτόνομες δράσεις των Κέντρων Κοινότητας.
- β) Όσον αφορά τις υπηρεσίες του Πυλώνα Γ «Παροχή Υπηρεσιών για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και τη διασφάλιση της κοινωνικής ένταξης» προέκυψε ότι οι ωφελούμενοι (και κυρίως οι Ρομά) προσέρχονται περισσότερο για θέματα συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στη αγορά εργασίας και συμβουλευτικής ψυχοκοινωνικής στήριξης και λιγότερο ως καθόλου για όλες τις άλλες κατηγορίες υπηρεσιών.
- γ) Σχετικά με την αποδοτικότητα των Κέντρων Κοινότητας καταγράφηκε ότι στην πλειονότητά τους υλοποιούνται με οικονομικότερους όρους από τους προκαθορισμένους χωρίς να εμφανίζουν πολύ μεγάλες αποκλίσεις από τα προκαθορισμένα κόστη.
- δ) Το ποσοστό υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου για τα ΚΚ κυμαινόταν, κατά το έτος αναφοράς της Αξιολόγησης (2019) σε χαμηλά επίπεδα (38,29%) με βασικότερους παράγοντες που επηρεάζουν το ποσοστό απορρόφησης να είναι η καθυστέρηση στελέχωσης των ΚΚ, λόγω των διαδικασιών πρόσληψης.
- ε) Οι υπηρεσίες που παρείχαν τα ΚΗΦΗ, έως τα τέλη του 2019, στον πληθυσμό που εξυπηρέτησαν, επέφερε δύο βασικές αλλαγές. Η πρώτη σχετίζεται με τη βελτίωση της καθημερινότητας των ηλικιωμένων και των οικογενειών τους. Η δεύτερη αφορά στην βελτίωση της καθημερινότητας των ηλικιωμένων μέσω της επαφής με οικείους συγγενείς και φίλους (στο πλαίσιο της δομής) ή μέσω των ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που προσφέρονται.
- στ) Το ποσοστό υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου για τα ΚΗΦΗ, κατά το έτος αναφοράς της Αξιολόγησης (2019), ήταν αρκετά υψηλό (78,98%) και δεν καταγράφηκαν προβλήματα στην απορρόφηση, γεγονός που οφείλεται στο ότι η παρέμβαση αυτή είναι συνεχιζόμενη από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο (ΕΣΠΑ 2007-2013).

3.2 Από την πρωτογενή έρευνα με ερωτηματολόγια στους συμμετέχοντες φορείς προέκυψαν τα παρακάτω κύρια ευρήματα.

- Το ποσοστό των συμμετεχόντων στην έρευνα (33,33%) απάντησε ότι η κοινωνική ένταξη είναι το πεδίο δραστηριότητας της δομής που καλύπτεται από στελέχη με προηγούμενη εξειδικευμένη εμπειρία, η ψυχοκοινωνική στήριξη / ενδυνάμωση παιδιών, καθώς και η απασχόληση και διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού.
- Από το σύνολο των στελεχών που εργάζονται στα Κέντρα Κοινότητας και συμμετείχαν στην έρευνα το 69,23% έχει επιμορφωθεί για τις ανάγκες άσκησης των καθηκόντων του.
- Οι τομείς στους οποίους θεωρούν οι συμμετέχοντες στην έρευνα ότι πρέπει να υπάρξει περαιτέρω επιμόρφωση, αφορούν κατά κύριο λόγο το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ) και τα προνοιακά επιδόματα.
- Ακολούθως θέματα που αφορούν το ενιαίο γεωπληροφοριακό σύστημα και τα παραδοτέα των Κέντρων Κοινότητας.
- Άλλοι τομείς που αναφερθήκαν είναι κοινωνική ένταξη/ συμβουλευτική, επίδομα ανασφάλιστων υπερηλίκων, επίδομα γέννησης, την απασχόληση, οικογενειακή συμβουλευτική, ψυχοκοινωνική στήριξη.
- Αναφορικά με την επάρκεια υφιστάμενης στελέχωσης δομής (ως προς τον αριθμό στελεχών) το 33% των συμμετεχόντων στην έρευνα απάντησε ότι είναι σχετικά ανεπαρκής, ενώ το 17% ανεπαρκής.
- Αναφορικά με την επάρκεια υφιστάμενης στελέχωσης δομής (ως προς τη σύνθεση ειδικοτήτων) το 13% απάντησε ότι είναι σχετικά ανεπαρκής ενώ το 17% ανεπαρκής.
- Στα περισσότερα κέντρα κοινότητας δεν έχουν αναπτυχθεί δράσεις εθελοντισμού.
- Στα Κέντρα Κοινότητας όπου δραστηριοποιούνται εθελοντές αναφερθήκαν οι παρακάτω τομείς :λογιστική και οικονομική συμβουλευτική, νομική υποστήριξη, διανομή φαρμάκων & λοιπού υλικού, προσέλευση χορηγιών αγαθών / ευαισθητοποίηση τοπικής κοινωνίας, εργασιακή συμβουλευτική, δράσεις συλλογής σχολικών ειδών ή τροφίμων για τις άπορες οικογένειες του Δήμου, κοινωνικό ανταλλακτήριο, Διανομές τροφίμων & συσσιτίου κατά την περίοδο της πανδημίας.
- Το 100% των συμμετεχόντων στην έρευνα απάντησαν ότι το επίπεδο συνεργασίας /συντονισμού με την κοινωνική υπηρεσία του Δήμου είναι καλό.
- Το 66,67% των συμμετεχόντων στην έρευνα εκτιμά ότι κατά την άσκηση των καθηκόντων του Συντονιστή το μεγάλο διοικητικό φορτίο είναι πολύ σημαντικό πρόβλημα, καθώς και Εργασιακά θέματα (άδειες, αναπλήρωση σε περίπτωση ασθένειας, επίπεδο και ροή καταβολής αμοιβών κοκ)
- Το 33,33% εκτιμά ότι τα προβλήματα συνεργασίας /επικάλυψη αρμοδιοτήτων με στελέχη του ΚΚ δεν αποτελούν σημαντικό πρόβλημα κατά την άσκηση των καθηκόντων του Συντονιστή.
- Άλλο πρόβλημα που ανέφεραν ως πολύ σημαντικό είναι η έλλειψη προσωπικού.
- Το 66,67% των συμμετεχόντων στην έρευνα εκτιμά ότι το μεγάλο διοικητικό φορτίο είναι πολύ σημαντικό πρόβλημα κατά την άσκηση των καθηκόντων

των στελεχών της δομής και ακολούθως η έλλειψη χρόνου για εξατομικευμένη προσέγγιση / υποστήριξη ωφελούμενων, καθώς και η έλλειψη χρόνου για εξατομικευμένη προσέγγιση / υποστήριξη ωφελουμένων.

- Μέτρια έως καθόλου σημαντικά εκτιμούν ότι είναι εργασιακά θέματα (άδειες, αναπλήρωση σε περίπτωση ασθένειας, επίπεδο και ροή καταβολής αμοιβών κοκ), ο υπερβολικός φόρτος από παραπομπές άλλων υπηρεσιών στο ΚΚ (εισαγγελικές παραγγελίες κλπ.), η ασάφεια αρμοδιοτήτων και τα προβλήματα συνεργασίας με Κοινωνική Υπηρεσία & φορείς παραπομπής ωφελούμενων.
- Η πλειονότητα των Κέντρων Κοινότητας με Κινητή Μονάδα που αποτέλεσαν το δείγμα της έρευνας, στεγάζονται σε ανεξάρτητη κτιριακή υποδομή των Δήμων.
- Επιπλέον, ένα σημαντικό ποσοστό συσχετίζεται με την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου.
- Αναφορικά με τη διαθεσιμότητα και επάρκεια των εγκαταστάσεων της Δομής ή του Παραρτήματος, το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων στην έρευνα δήλωσε ότι η προσβασιμότητα ΑμεΑ και οι χώροι υγιεινής είναι επαρκείς και κατάλληλοι.
- Από το παραπάνω διάγραμμα συμπεραίνουμε ότι σε μέτριο βαθμό υπάρχουν ελλείψεις σε εξοπλισμό όπως μεταφορικό μέσο, επίπλωση θέσεων εργασίας και χώρων υποδοχής κοινού.
- Αντίστοιχα δεν εντοπίζονται μεγάλες ελλείψεις σε εξοπλισμό παιδαγωγικών ή άλλων δραστηριοτήτων και σε εξοπλισμό γραφείου και επικοινωνιών.
- Εκτός των παραπάνω, αναφερθήκαν και ελλείψεις σε Κλιματισμό – Θέρμανση και Προστατευτικά Πλεξιγκλάς σε κάποιες δομές.
- Οι περισσότεροι ωφελούμενοι (συμπεριλαμβανομένων των Ρομά και μεταναστών) προσέρχονται με αιτήματα υποστήριξης υποβολής αίτησης για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (πρώην ΚΕΑ) και υποστήριξη ένταξης σε προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης.
- Οι υπηρεσίες για τις οποίες προσέρχονται λιγότερο στα Κέντρα Κοινότητας είναι για παραπομπή σε υπηρεσίες απασχόλησης και Παραπομπή σε φορείς αρμόδιους για την εφαρμογή προγραμμάτων της Γεν. Γραμματείας ΔΒΜ και Νέας Γενιάς και Υπηρεσίες επιμορφωτικού, επικοινωνιακού και κοινωνικού περιεχομένου.
- Οι ωφελούμενοι επιλέγουν σε μικρότερο ποσοστό υπηρεσίες που αφορούν τη δημιουργική απασχόληση και μαθησιακή στήριξη παιδιών και τη συνδρομή στη δημιουργία ευκαιριών για νέους.

4. Συμπεράσματα & Συστάσεις

4.1 Ως προς τα Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ):

- Συμβάλλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη της Εθνικής Στρατηγικής και Περιφερειακής Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη, καθώς οι Δήμοι καθίστανται τοπικά σημεία αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες προνοιακού χαρακτήρα.

- Μέσω των παρεμβάσεων που υλοποιούνται, τα ΚΚ συμβάλλουν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση της φτώχειας σε τοπικό επίπεδο, συνδέοντας τους ωφελούμενους με άλλους τοπικούς φορείς σχετικά με την παροχή όλων των τύπων υποστήριξης, καθώς και των αιτιών κοινωνικού αποκλεισμού, συνδέοντας τις ευάλωτες ομάδες, όπως τις Περιθωριοποιημένες Κοινότητες των Ρομά, τα Άτομα με Αναπηρία και τους Ηλικιωμένους, με φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.
- Τα ΚΚ δεν απέδωσαν ικανοποιητικά στην υλοποίηση δράσεων για την αντιμετώπιση της ανεργίας, λόγω της μη απαιτούμενης ενεργοποίησης της διασύνδεσης με φορείς απασχόλησης, ιδιαίτερα με Επιμελητήρια, Φορείς εκπροσώπησης επιχειρηματικότητας, Ομοσπονδίες εργαζομένων και Γραφεία Ανέργων των Δήμων.
- Συνολικά, παρά τις ελλείψεις στην ενεργοποίηση των τριών πυλώνων υπηρεσιών τους, που τους προσδίδουν έναν μονοδιάστατο χαρακτήρα, τα ΚΚ διατηρούν τη δυνατότητα να στηρίζουν αποτελεσματικά τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων. Τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν είναι η υποστελέχωση σε επιστημονικό και υποστηρικτικό προσωπικό με αποτέλεσμα τη συσσώρευση μεγάλου όγκου κυρίως διοικητικών εργασιών σε Κοινωνικούς Λειτουργούς, περιορίζοντάς την αποτελεσματική ανταπόκρισή τους στο βασικό αντικείμενο της εργασίας τους. Επιπλέον, παρουσιάζεται η έλλειψη χώρων και βασικού εξοπλισμού, σε συνδυασμό με την προσέλευση μεγαλύτερου αριθμού ωφελουμένων από εκείνους που είχαν προβλεφθεί κατά τον σχεδιασμό των παρεμβάσεων.

4.2 Ως προς τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ):

- Ο σχεδιασμός τους αποσκοπεί στην αντιμετώπιση του αποκλεισμού και της υποστήριξης της τρίτης ηλικίας, καθώς και της εναρμόνισης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής των μελών οικογενειών που περιλαμβάνουν ηλικιωμένο μέλος.
- Τα ΚΗΦΗ επέφεραν θετικές αλλαγές ως προς την υποστήριξη των ηλικιωμένων, λόγω της βελτίωσης της καθημερινότητάς τους και της ψυχολογίας τους, καθώς βοήθησαν στην επαφή με συγγενείς και φίλους (στα πλαίσια της δομής). Ωστόσο, ως προς την εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, στην πράξη, η επίτευξη της παρέμβασης αυτής είναι μη ικανοποιητική, καθώς δεν επήλθε βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των μελών των οικογενειών αυτών.
- Τα σημαντικότερα προβλήματα που επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία των ΚΗΦΗ και την αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, αφορούσαν κυρίως σε θέματα εξοπλισμού, στην μεταφορά των ηλικιωμένων, καθώς και στη σίτιση τους.

4.3 Προτάσεις/ Συστάσεις:

- Οι ωφελούμενοι δήλωσαν ότι θεωρούν σημαντικό να βελτιωθεί η υπηρεσία της ενημέρωσης / πληροφόρησης για προγράμματα και υπηρεσίες πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης, οι υποδομές των Κέντρων Κοινότητας (κτίριο, αίθουσες, καθαριότητα κλπ), να υπάρξει καλύτερη οργάνωση (απλότητα / ταχύτητα) και να αυξηθεί το προσωπικό των Κέντρων Κοινότητας.

Επίσης, από τα προαναφερόμενα ευρήματα και συμπεράσματα, απορρέουν οι παρακάτω συστάσεις:

- Για τα Κέντρα Κοινότητας, αφ'ενός απαιτείται διοικητικό/διαχειριστικό προσωπικό, προκειμένου οι Κοινωνικοί Λειτουργοί να εξυπηρετούν αποτελεσματικότερα τους ωφελούμενους αυτών των δομών, αφ'ετέρου απαιτείται αποτελεσματικότερη οργανωμένη διασύνδεση αυτών των δομών με φορείς απασχόλησης (εκπροσώπους επιχειρήσεων/επιμελητήρια) προκειμένου να εστιάζουν περισσότερο τα ΚΚ στην καταπολέμηση της ανεργίας.
- Όσον αφορά στα ΚΗΦΗ, απαιτείται ο κατάλληλος/ικανός εξοπλισμός για την μεταφορά/μετακίνηση των ηλικιωμένων, καθώς επίσης απαιτείται επανασχεδιασμός αυτών των δομών/παρεμβάσεων ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά της στη βελτίωση της κατάστασης των μελών των οικογενειών των ηλικιωμένων που φιλοξενούνται στα ΚΗΦΗ.

Συντομογραφίες

ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΚΗΦΗ	Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΥΣΕΚΤ	Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΚΚ	Κέντρα Κοινότητας